

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: V. Y., zastoupený Mgr. Vladimírem Holcem, advokátem se sídlem Vinohradská 2133/138, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o ochraně před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2025, č. j. 11 A 148/2025-27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 6 135 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Vladimíra Holce, advokáta se sídlem Vinohradská 2133/138, Praha 3.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal dne 23. 9. 2025 o udělení dočasné ochrany podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“). Žalovaný však žalobci vrátil žádost jako nepřijatelnou z důvodu upraveného v ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) tohoto zákona, tedy proto, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie již dříve, a sice v Bulharsku. Žalobce se proto proti shora popsanému postupu žalovaného bránil zásahovou žalobou. V žalobě připustil, že mu v minulosti byla udělena dočasná ochrana v Bulharsku. Ta však k jeho vlastní žádosti po čase zanikla. Ke dni podání žádosti v České republice tak žalobce nebyl držitelem dočasné ochrany v žádném jiném členském státě Evropské unie.

[2] Městský soud shora označeným rozsudkem žalobě vyhověl, tj. určil vrácení žalobcovy žádosti ze dne 23. 9. 2025 za nezákonný zásah a přikázal žalovanému, aby předmětnou žádost přijal. V odůvodnění rozsudku nejprve zdůraznil, že vzdor jazykovému znění ustanovení § 5 odst. 2 lex Ukrajina není rozhodnutí o vrácení nepřijatelné žádosti cizinci vyloučeno ze soudního přezkumu. V tomto ohledu městský soud odkázal na závěry rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. 2. 2025, věc *Krasiliva*, C-753/23, a vysvětlil, že soudní výluka je v rozporu s článkem 8 odst. 1 směrnice Rady o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“).

[3] Městský soud dále konstatoval, že žalobcovy námitky mířily proti zákonnému důvodu nepřijatelnosti, jehož však žalovaný v této věci nepoužil [§ 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina]. Přesto byly samy o sobě způsobilé zpochybnit postup žalovaného podle nového ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Žalobce totiž srozumitelně namítal, že žádost byla shledána nepřijatelnou jen proto, že v minulosti získal dočasnou ochranu v Bulharsku. Mezi účastníky řízení je přitom sporné, zda žalobci v okamžiku podání žádosti o udělení dočasné ochrany nadále svědčilo i povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v Bulharsku. Okolnosti trvání dočasné ochrany proto musí být blíže zjišťovány a nelze se spokojit pouze s údajem uvedeným v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany (dále také jen „platforma“).

[4] Městský soud vyslovil názor, že žádost osoby požívající dočasnou ochranu na základě prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, na něž této osobě vzniká nárok na základě článku 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou jen z toho důvodu, že tato osoba o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany požádala nebo jí bylo toto povolení uděleno také v jiném členském státě Evropské unie. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v platformě jako poživatelka dočasné ochrany v jiném členském státě, je povinen takovou žádost přijmout. Žalobce mohl podle městského soudu dosáhnout na dočasnou ochranu již na základě toho, že splňuje podmínky článku 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Svědčí mu tudíž i právo sekundární volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného, jenž mu podanou žádost vrátil jako nepřijatelnou, nemohl realizovat. Žalobce tak úspěšně zpochybnil již první z podmínek, která musí být podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina splněna, aby žádost mohla být vyhodnocena jako nepřijatelná. Vzhledem k tomu městský soud shledal nepřijetí předmětné žádosti nezákonným zásahem.

II. Kasační stížnost

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl, aby kasační soud rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k novému projednání.

pokračování

[6] Stěžovatel trvá na tom, že právo na sekundární pohyb ze směrnice o dočasné ochraně neplyne. Směrnice toto právo výslovně nestanoví a česká národní právní úprava svědčí opačnému závěru. Nelze přitom uvažovat ani o přímém účinku směrnice. Z preambule směrnice naopak vyplývá, že umožnění dočasné ochrany osobám, jež ji získaly již v jiném členském státě, je v rozporu s jejím účelem. Sekundárnímu pohybu těchto osob se má naopak předcházet.

[7] Stěžovatel dále argumentoval obsahem bodů 4 a 6 odůvodnění nového prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ke směrnici o dočasné ochraně. Z něj dovodil, že evropské právo v případech opakovaného podání žádosti o dočasnou ochranu zavazuje správní orgány, aby žádost zamítly s tím, že toto zamítnutí může znamenat všechny formy jejího negativního posouzení. Obhajoval rovněž výklad, podle něhož je třeba zamítnout i žádost osoby, která v minulosti ochranu již získala, třebaže ji poté pozbyla. Stěžovatel poukázal také na související společné prohlášení České republiky a Německa, které podle něj blíže osvětluje interpretaci prováděcího rozhodnutí.

[8] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem městského soudu, že shora zmíněné body odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 nemohou změnit závěry judikatury kasačního soudu. Poukázal také na možnost stěhující se osoby podat žádost o pobytové oprávnění u Generálního konzulátu České republiky ve Lvově. Argumentaci podpořil statistickými údaji o úspěšnosti většiny takových žádostí. V této souvislosti odkázal také na obsah poslanecké rozpravy proběhlé před přijetím národní zákonné úpravy zakotvené nově v ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Toto ustanovení podle něj není v rozporu s unijním právem.

[9] Žalobce se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry, které v napadeném rozsudku přijal městský soud. Podle jeho názoru z celkového kontextu směrnice plyne, že členské státy nemohou bránit poživatelům dočasné ochrany v podání žádosti o její poskytnutí v jiném členském státě. Odůvodnění nového prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2025/1460 na dosavadním judikатурním výkladu směrnice nic nemění. Názor městského soudu nadto podle žalobce šetří práva žadatele v situaci, kdy mezi mocí výkonou a mocí soudní probíhá spor o soulad ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně s unijním právem. K argumentaci stěžovatele k možnosti poživatelů dočasné ochrany žádat o jiná pobytová oprávnění žalobce zdůraznil, že tato možnost je kvalitativně zcela odlišná od institutu dočasné ochrany.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté rozsudek krajského soudu přezkoumal podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v rozsahu napadeném kasační stížností.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud předeseílá, že se totožnými otázkami nastolenými i v nyní projednávané věci podrobně zabýval již v řadě předešlých rozhodnutí (srov. například

jeho rozsudky ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, či ze dne 27. 2. 2026, č. j. 8 Azs 181/2025-26, shodně též ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 179/2025-18, a ze dne 26. 3. 2026, č. j. 9 Azs 181/2025-24). V nich také podrobně reagoval na argumentaci stěžovatele, která byla shodná jako v nynější věci. Nyní proto zdejší soud na tuto judikaturu navazuje a v dílčích podrobnostech na ni odkazuje.

[13] Podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina, ve znění účinném od 3. 9. 2025, platí, že „[ž]ádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže

[...]

c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie, d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,

[...]

f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.“

[14] Ustanovení § 3 odst. 3 lex Ukrajina stanoví, že „[M]inisterstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z bremadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.“

[15] Kasační soud předně upozorňuje, že na aplikaci důvodu vrácení žádosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina nadále plně dopadá jeho četná judikatura k otázce nepřijatelnosti žádosti ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Tuto otázku posuzoval Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, a sice s ohledem na výklad článku 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, poskytnutý Soudním dvorem Evropské unie v rozhodnutí ze dne 27. 2. 2025, věc *Krasiliva*, C-753/23. Na tomto podkladě dospěl kasační soud k závěru, že správní orgán je ve vztahu k osobě žádající o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, ač je vedena v informačním systému členských států (platforma) již jako její držitel v jiném členském státě, povinen její žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. Současně je povinen patřičně ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda doposud trvá.

[16] Nejvyšší správní soud tyto závěry posléze mnohokrát uplatnil i v mnoha případech, v nichž žalovaný žádost vrátil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Posledně uvedené ustanovení totiž obsahuje pouze kritéria, obsažená původně jen pod jeho písmeny c) a d). Na již dříve vysloveném závěru o jejich rozporu s unijním právem přitom nemohla nově připojená podmínka předchozího oznámení Ministerstva vnitra ve smyslu § 3 odst. 3 lex Ukrajina cokoli změnit. Například v rozsudku ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, proto Nejvyšší správní soud vyslovil, že „[ž]ádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých

pokračování

opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.“ Nejvyšší správní soud nemá ani v projednávané věci důvod se od těchto závěrů odchýlit.

[17] Stejně tak stěžovatelova námitka absence práva na sekundární pohyb na základě směrnice o dočasné ochraně pomíjí předchozí judikaturu Nejvyššího správního soudu, která jeho existenci podrobně popsala již v minulosti. Závěry o existenci práva na druhotnou volbu státu lze nalézt již v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS. V rozsudku ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024-29, č. 4638/2024 Sb. NSS, odst. 42 až 45, Nejvyšší správní soud také odůvodnil přímý účinek zákazu stanovení méně příznivých podmínek, než jsou ty vymezené ve směrnici o dočasné ochraně. Pro nyní projednávanou věc proto Nejvyšší správní soud plně odkazuje na závěry zmíněných rozsudků.

[18] Ani stěžovatelova argumentace body 4 a 6 odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 neobstojí, neboť ani zde nejde o první případ, kdy kasační soud reaguje v obdobné věci na stejný argument. Například v rozsudku ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28 (odst. 14), shledal, že uvedené body preambule tohoto prováděcího rozhodnutí pouze potvrzují nemožnost získat práva spojená s dočasnou ochranou v několika státech současně. V odstavci 15 téhož rozsudku se Nejvyšší správní soud vyjádřil ke stěžovatelovým námitkám stran nemožnosti rozšiřovat práva poživateľů dočasné ochrany jen prostřednictvím prováděcích rozhodnutí Rady Evropské unie. Vyslovil se zde také k relevanci jednostranného prohlášení České republiky a Německa k návrhům prováděcích rozhodnutí. I v případě těchto námitek Nejvyšší správní soud již jasně vysvětlil, proč je stěžovatelův názor chybný, a v nynějším řízení není důvod na tomto závěru něco měnit.

[19] Stěžovatel dále namítal, že žalobce měl možnost požádat o pobytové oprávnění u Generálního konzulátu České republiky ve Lvově. K tomu kasační soud toliko podotýká, že existence různých možností legálního pobytu na území státu nedává správním orgánům právo vybírat za jednotlivce podle toho, co považují za vhodnější. Tato argumentace tak není případná ani obecně, ani ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu. Vzhledem k tomu nelze vzít v potaz ani skutečnost, že žádosti o standardní pobytové oprávnění podané u tohoto konzulárního úřadu jsou vesměs úspěšné.

[20] Ke stěžovatelově argumentaci úspěšností legislativního procesu při přijímání nového písmene f) do § 5 odst. 1 lex Ukrajina Nejvyšší správní soud podotýká, že městský soud v napadeném rozsudku nikterak nezpochybnil existenci tohoto ustanovení v právním řádu. Především však nelze opominout, že přijatá změna je v rozporu s unijním právem bez ohledu na to, jak probíhal legislativní proces k doplnění nového zákonného důvodu nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl kasační soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Plně úspěšnému žalobci proto toto právo náleží. V řízení o kasační stížnosti se jednalo o odměnu advokátovi za jeden úkon právní služby – sepsání vyjádření ke kasační stížnosti, tj. 4 620 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 5 a § 7 bodem 5 advokátního tarifu]. Žalobci přísluší také náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Protože je advokát žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 065 Kč (zaokrouhleno na celé koruny nahoru dle § 146 odst. 1 daňového řádu), odpovídající sazbě této daně (21 %), kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Náklady řízení o kasační stížnosti tak představují částku ve výši 6 135 Kč. Stěžovatel je povinen uhradit náhradu nákladů řízení v celkové výši 6 135 Kč žalobci k rukám jeho zástupce, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. června 2026

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu